2026

Załącznik nr 4

Szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe udostępnione na rynku turystycznym na terenie Powiatu Inowrocławskiego

Szlaki turystyczne - Kruszwica

Szlaki Piesze i Rowerowe:

- *Szlak Czarny* (Kruszwica PTTK – Kobylniki – Rożniaty - Sławsk Wielki – Łagiewniki - Kruszwica Rynek)
- *Szlak Zielony* (Kruszwica PTTK – Łagiewniki – Rzepowo – Giżewo – Racice – Lachmirowice – Siemionki – Kościeszki – Rzeszynek – Ostrówek – Złotowo – Popowo – Ostrowo – Kicko – Rusinowo – Gocanowo – Grodztwo - Kruszwica Mysia Wieża)
- *Szlak Niebieski* (Kruszwica PTTK – Szarlej – Arturowo – Łojewo – Sikorowo - Szymborze - PKS Inowrocław)
- *Szlak Czerwony* (Kruszwica PTTK – Kolegiata – Rynek – Łagiewniki – Polanowice – Janikowo – Książ – Rechta - Starczewo – Stodoły - Strzelno
- *Szlak Żółty* (Kruszwica PTTK – PKP – Kobylniki- Rożniaty – Żerniki – Markowice – Górki – Ludzisko - Krusza Podlotowa)

Szlaki autokarowe:

- *Wycieczka 3 godz. po grodzie Piasta - Kruszwica*
- *Szlakiem architektury romańskiej* (Kruszwica - Strzelno - Inowrocław)
- *Szlak Piastowski* (mały) - (Kruszwica - Strzelno- Żnin- Wenecja - Biskupin)
- *Szlak Piastowski* (duży) - (Kruszwica - Strzelno -Żnin- Wenecja - Biskupin - Gniezno - Ostrów Lednicki - Poznań)
- *Kruszwica - Toruń - Ciechocinek*
- *Kruszwica - Inowrocław- Strzelno – Licheń*

Szlaki Turystyczne – Inowrocław

Trasy Piesze

Szlak Jana Kasprowicza / niebieski 17,5 km/

Dworzec PKS - al. Kopernika - ul. Roosevelta - ul. Staszica -ul. 6 Stycznia - ul. św. Mikołaja - ul. Kasztelańska - ul. Paderewskiego - Rynek - ul. Królowej Jadwigi - pl.Klasztorny- ul Kilinskiego- ul.Średnia - ul Toruńska - ul. NMP- ul. Andrzeja ul. Szymborska /2,5 km/ - Szymborze - Sikorowo- Łojewo - Szarlej Kruszwica.

Szlak prowadzi trasą od dworca PKS, w pobliżu którego stał pierwszy pomnik Jana Kasprowicza idziemy al. Kopernika (prawą stroną). W pobliżu kościoła garnizonowego stoi forma przestrzenna z kasprowiczowskim cytatem. Dalej ulicą Roosevelta do ulicy Solankowej, przy której znajduje się Muzeum im. Jana Kasprowicza, a na skwerze pomnik poety, odbudowany w roku 1966. Idziemy ulicą Staszica i 6 Stycznia (dawniej Podzamcze) do ulicy Św. Mikołaja. W domu nr 31 mieszkał na stancji gimnazjalista z Szymborza (tablica), a w kościele Św. Mikołaja był chrzczony. Trasa wiedzie dalej przez Rynek do pl. Klasztornego. Idąc w dół ul. Kilińskiego dochodzimy do Liceum im. Jana Kasprowicza. Przed szkołą pomnik poety z lat młodzieńczych. Ulicą Średnią (w lewo) i Toruńską kierujemy się do kościoła Imienia NMP, w którego ruinach często przebywał młody poeta. Ulicą NMP i ul. Andrzeja opuszczamy miejską część szlaku i wchodzimy przez skrzyżowanie (prostopadle przechodzi zielony szlak Stanisława Przybyszewskiego), w ulicę Szymborską – drogę przebywaną codziennie przez Kasprowicza. Docieramy do Szymborza.

We wsi znajduje się Szkoła Podstawowa nr 10 nosząca imię poety (tablica, izba kasprowiczowska) i dom rodziny, postawiony na miejscu nędznej chaty rodziny Kasprowiczów. Opuszczamy Szymborze ulicą Wielkopolską i przed torami skręcamy w lewo. Idziemy obok linii kolejowej, którą niebawem przekraczamy, dochodząc do asfaltowej szosy na skraj Sikorowa. Po przejściu w lewo około 100 m schodzimy z szosy ponownie na ścieżkę obok strumyka, która zaprowadzi nas do Łojewa – tu skrzyżowanie z zielonym szlakiem Przybyszewskiego. Obok byłego pałacu schodzimy nad jezioro Szarlej (zwane też Małym Gopłem) i idziemy w kierunku południowym dziką, miejscami zarośniętą ścieżką, do Szarleja. Mijając od tyłu zabudowania dużego gospodarstwa rolnego wchodzimy na południowy skraj wsi. Odtąd prostą szosą do Kruszwicy – Zagople. W Kruszwicy zwiedzamy romańską kolegiatę i kończymy wędrówkę pod Mysią Wieżą. Powrót do Inowrocławia autobusami odchodzącymi z Rynku.

Szlak Stanisława Przybyszewskiego /zielony 17 km/
Dworzec PKS - al. Kopernika - ul. Rosevelta - ul. Solankowa - ul. Staszica- ul. Narutowicza - ul. Królowej Jadwigi - ul. Toruńska / przesmyk /- pl. Klasztorny - ul. Rybnicka - ul. Szymborska - ul. Marulewska / 3km /- Marulewy- Trzaski - Jaronty- Dulsk -Góra - Łojewo /kanał Noteci/- Mątwy /, ul. Mątewska / - pętla MPK
Wędrówkę szlakiem Przybyszewskiego rozpoczynamy również przy dworcu PKS. Idziemy al. Kopernika (lewą stroną), ul. Roosevelta do ul. Solankowej, gdzie pod nr 30 zamieszkiwał latem 1927 roku (tablica). Naprzeciw w Muzeum im. Jana Kasprowicza znajdzie się obszerny dział jemu poświęcony. Następnie ulicami Staszica, Narutowicza (obok siedziby Oddziału PTTK) i Królowej Jadwigi dochodzimy do ul. Toruńskiej, z której przesmykiem, wchodzimy na plac Klasztorny. Tutaj w domu pod nr 6 zamieszkał Przybyszewski w roku 1905 w czasie załatwiania formalności ślubnych. Ulicami Kościuszki, Rybnicką i Szymborską dochodzimy do ul. Marulewskiej, przy której znajduje się cmentarz parafii Św. Mikołaja. Kończymy część miejską szlaku. Poza miastem idziemy przez Marulewy, Trzaski do Jaront. Obok obecnego domu nr 5 stał dworek państwa Znanieckich, w którym Stanisław Przybyszewski zmarł. Stąd drogą wysadzoną starodrzewiem, którą w 1927 roku wiódł orszak pogrzebowy, docieramy do Góry - na cmentarzu grób – obelisk „ Meteora Młodej Polski". Z Góry za znakami idziemy szosą asfaltową (200 m), potem polną drogą do Łojewa - na budynku szkolnym pamiątkowa tablica. Szlak Przybyszewskiego kończy się dojściem drogą wiodącą w kierunku zachodnim, skrajem lasku do kanału Noteci. Skręcamy w prawo idąc wzdłuż rzeki, od której po 800 metrach oddalamy się, a następnie ulicą Mątewską dochodzimy do pętli autobusowej.

Szlak gen. Władysława Sikorskiego /czerwony 25,5 km/
Dworzec PKS - ul. Kasprowicza - ul. Marcinkowskiego - ul. Laubitza -ul. Jacewska - ul. Bursztynowa - ul. Św. Ducha /2,5 km/ - Turzany - Balczewo /las / - Huby Parchańskie - Parchanie - Wierzbiczany - Gniewkowo
Szlak rozpoczyna się przy dworcu PKS i prowadzi ulicami Kasprowicza, Marcinkowskiego, Laubitza do pomnika Św. Wojciecha - patrona wolnych państw Europy i dalej ul. Jacewską - obok byłych koszar 4 PAL (gen. Sikorski jako minister brał udział w święcie tego pułku w roku 1924). Dalej idziemy ul. Bursztynową i Św. Ducha do rogatek miasta, kończąc część miejską szlaku. Drogowskaz wprowadza nas w polną drogę do Turzan, za którymi idziemy wygodnym, utwardzonym traktem w kierunku Marcinkowa. Po 800 m opuszczamy go wchodząc na ścieżkę, przecinamy nasyp byłej kolejki cukrowniczej i dochodzimy do Balczewa. Wchodzimy w lasy balczewskie i na wysokości parkingu leśnego skręcamy w lewo. Wychodzimy z lasu, przecinamy kanał parchański i przez Parchańskie Huby dochodzimy do szosy w pobliżu Parchania. Szlak przedłużamy idąc dalej za czerwonymi znakami, lecz gdy za pojedynczymi zabudowaniami szlak skręca w lewo, kierujemy się na wschód w kierunku widocznej wieży kościelnej i idziemy wygodną drogą (bez znaków) przez Gąski do Wierzbiczan. Po przejściu przez wieś wchodzimy na polną drogę, mijamy bagniste jeziorko, małą wioskę Bąbolin i dochodzimy do widocznego z dala Gniewkowa. Szlak kończy się przy dworcu PKP, przy którym również zatrzymują się autobusy.

dworzec PKP - ul. Dworcowa - dworzec PKS - ul. Kasprowicza - ul. Przypadek - ul. Orłowska - ul. Toruńska - ul. Królowej Jadwigi - ul. 6 Stycznia - ul. Św. Mikołaja - ul. Studzienna - Zofiówka - ul. Roosevelta - ul. Świętokrzyska - Solanki - Mimowola - Kościelec Kujawski - Gorzany - Lechowo - Pakość - ul. Topolowa - ul. Inowrocławska - Rynek - ul. Barcińska (cmentarz) - ul. Grobla - dworzec PKP, 16 km.
Trasa rozpoczyna się przy dworcu PKP o który toczył się zacięty bój.
Na budynku umieszczona została w 1981 roku tablica poświęcona Leonowi Czarlińskiemu - pierwszemu polskiemu komendantowi stacji kolejowej. Ulicami Dworcową, Kasprowicza, Marcinkowskiego, Przypadek, Orłowską (znaki żółte) dochodzimy do byłego cmentarza przy kościele Imienia NMP. Tutaj zostali pochowani powstańcy polegli przy wyzwalaniu miasta i do roku 1939 stał tu pomnik mauzoleum, zburzony przez Niemców. Nowy pomnik postawiono dopiero w 50-tą rocznicę wyzwolenia miasta - 11.01.1969 roku. Idziemy dalej ul. Toruńską do gmachu poczty, przy której zginęli pierwsi powstańcy (tablica pamiątkowa). Wchodzimy w ul. 6 Stycznia i dalej za znakami kierujemy się do parku zdrojowego. Przechodzimy przez park, mijamy

tężnie i idąc w kierunku zachodnim docieramy do torów kolejowych. Mijamy wieżę wodociągową i dochodzimy do przejazdu kolejowego - trzykrotnie przecinamy tory i kierujemy się do widocznego (nieco w lewo) prześwitu pod nasypem, obwodnicy magistrali węglowej. Po drodze mijamy gospodarstwa Mimowoli i za wspomnianym prześwitem (wiaduktem) idziemy prosto wzdłuż rozebranego toru kolejowego. Za starym budynkiem stacyjnym szosą (w lewo) docieramy do Kościelca. Po zwiedzeniu romańskiego kościoła i cmentarza udajemy się szosą do Gorzan (bez znaków). We wsi wchodzimy na drogę polną (kierunek zachód) wiodącą po wzniesionym terenie do Lechowa.Schodzimy w dół do następnej szosy (po lewej widoczny most na kanale Noteci). Skręcamy w prawo i około 150 m za przystankiem PKS kierujemy się ponownie w polną drogę prowadzącą do Noteci. Dalej szlak nasz wiedzie w prawo (spotykamy znaki czerwone), przecina tor kolejowy i wyprowadza w wysadzoną starymi topolami ul. Topolową w Pakości.
Przed wejściem do miasta widzimy (na prawo) pierwsze kaplice Pakoskiej Kalwarii i na jednym z budynków przy byłej roszarni tablicę upamiętniającą mieszkającego tu w 1948 roku. Aleksandra Krzyżanowskiego, legendarnego generała „Wilka" - dowódcę Okręgu Wileńsko-Nowogródzkiego AK. Za mostem na Noteci, przed kościołem, stoi pomnik z orłem zrywającym łańcuchy, upamiętniający wymarsz w dniu 5.01.1919 roku powstańców do Inowrocławia pod wodzą Władysława Poczekaja. W Rynku na Ratuszu tablica mówiąca o przysiędze powstańców, a w Szkole Podstawowej nr 2 imienia Powstańców Wielkopolskich ciekawa Izba Muzealna. Trzeba jeszcze odwiedzić cmentarz z obeliskiem ku czci poległych w styczniu 1919 roku powstańców. Po uzupełniającym zwiedzeniu Kalwarii Pakoskiej kończymy wędrówkę na dworcu PKS przy ul. Barcińskiej, względnie idąc obok cmentarza ul. Grobla, na dworcu PKP.
Zielony Krajowy szlak rowerowy:
Toruń - Gniewkowo - Inowrocław - Barcin

Trasa szlaku prowadzi w całości drogami asfaltowymi o niedużym natężeniu ruchu drogowego.
Charakterystyczne punkty szlaku:
- 0,0 km Toruń (ul. Kopernika): początek szlaku
- 3,0 km Mała Nieszawka: drewniany kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa zbudowany w 1890 roku jako zbór, ruiny zamku na małym wzniesieniu
- 5,0 km Wielka Nieszawka: zabudowania z okresu osadnictwa holenderskiego z XIX wieku, cmentarz ewangelicki (menonicki) z końca XVIII wieku
- 11,5 km Cierpice: kościół parafialny Najświętszej Marii Panny Królowej Polski z 1938 roku, cmentarz ewangelicki z przełomu XIX i XX wieku, zabytkowa zabudowa dworca PKP z 1875 roku
- 23,0 km Zajezierze (miejsce pamięci): miejsce związane z kaźnią mieszkańców z okolicznych miejscowości
- 25,0 km Gniewkowo: kościół parafialny Św. Mikołaja i Konstancji z XIV wieku, dawny kościół ewangelicki z II połowy XIX wieku, dawna synagoga z II połowy XIX wieku, ratusz miejski z 1908 roku, dworzec kolejowy z 1817 roku, wieża cisnień z 1905 roku oraz dwa młyny parowe z końca XIX wieku
- 29,0 km Lipie: park krajobrazowy dworski ze stawem z II połowy XIX wieku, wieża (pozostałość po dawnym dworze, który spłonął w 1945 roku), zabudowania folwarczne (obora, stodoła, kuźnia)
- 32,0 km Lipionka
- 34,0 km Gąski: kościół parafialny Chrystusa Króla z początku XX wieku (dawniej ewangelicki), dawna pastorówka z początku XX wieku (obecnie plebania)
- 37,2 km Parchanki
- 40,0 km Parchanie: kościół parafialny Św. Wojciecha o konstrukcji szachulcowo-murowanej z 1840 roku, plebania z około 1900 roku i dworek z poczatku XX wieku z pamiątkową tablicą poświęconą gen. Władysławowi Sikorskiemu, park dworski z XIX wieku z chatą gliniano-drewniana z końca XIX wieku, głaz z tablicą pamiątkową z 1891 roku upamiętniającą pobyt premiera i wodza naczelnego - gen. Władysława Sikorskiego
- 41,5 km Kanał Parchański
- 43,0 Słońsko: dwór murowany z lat 30-tych XX wieku, park dworski z początku XX wieku

- 46,0 km Balin
- 48,5 km Jacewo
- 52,0 Inowrocław (ul. Narutowicza): kościół Imienia NMP (zwany Ruiną) zbudowany na przełomie XII/XIII wieku, romański z bardzo ciekawymi tzw. diabelskimi maskami, kościół Św. Mikołaja z I połowy VX wieku, późnogotycki, kosciół Zwiastowania NMP z lat 1898-1900, kościół Św. Krzyża z 1863 roku, zachowana część murów miejskich gotyckich z XIV wieku, zespół zakładu kąpielowego i parku zdrojowego, które zainicjowano w 1875 roku, tężnia oddana do uzytku w końcu XX wieku
- 90,0 km Kościelec Kujawski: romański kościół Św. Małgorzaty, najstarsza na Kujawach szkoła podstawowa
- 98,0 km Pakość: kaplice Pakoskiej Kalwarii zwanej "Kujawską Jerozolimą", kościół Św. Bonawentury
-102,0 km Piechcin
-112,0 km Barcin

Trasy Rowerowe

1 trasa rowerowa (33 km) -
trasa obejmuje poza miejską częścią część Szlaku Kasprowicza i Kruszwicę.
* Inowrocław - Szymborze - Łojewo - Szarlej - Kruszwica - Kobylniki - Rożniaty - Janowice - Żerniki - Tupadły - Mątwy - Szymborze - Inowrocław

2 trasa rowerowa (30 km)-
trasą wiodącą częścią Szlaku Przybyszewskiego docieramy do Sanktuarium Maryjnego w Pieraniu i wracamy przez Lasy Balczewskie.
* Inowrocław - Marulewy - Trzaski - Jaronty - Dulsk - Góra - Łąkocin - Radojewice - Pieranie - Balczewo - Turzany - Inowrocław

3 trasa rowerowa (55 km) -
* Inowrocław - Jacewo - Balin - Słońsko - Parchanie - Parchanki - Gąski - Lipie - Gniewkowo - Zajezierze - Godzięba - Kaczkowo - Płonkowo - Dobiesławice - Ściborze - Wybranowo - Czyste - Gnojno - Inowrocław

4 trasa rowerowa (44 km) -
* Inowrocław - Mątwy - Tupadły - Krusza Zamkowa - Ludzisko - Balice - Ołdrzychowo - Rzadkwin - Ciechrz - Wymysłowice - Markowice - Niemojewko - Krusza Duchowna - Tupadły - Inowrocław

5 trasa rowerowa (36 km) -
* Inowrocław - Mątwy - Tupadły - Żerniki - Bożejewice - Sławsk Wielki - Stodolno- Strzelno Klasztorne - Młynice - Sukowy Rechta - Książ - Janikowo - Sokolniki - Polanowice - Rzepiszyn - Łagiewniki - Kruszwica - Inowrocław

6 trasa rowerowa (55 km) -
* Inowrocław - Kruszwica - Bródzki - Piecki - Piaski - Skotniki - Szostka - Broniewo - Radziejów - Płowce - Byczyna - Dobre - Krzywosądz - Sędzin - Michałowo - Przybysław - Bąkowo - Pieranie - Inowrocław

7 trasa rowerowa (50 km) -
* Kruszwica - Łagiewniki - Rzepowo - Giżewo - Racice - Lachmirowice - Siemionki - Kościeszki - Rzeszynek - Łuszczewo - Galiszewo - Mielnica - Przewóz - Połajewo - Byszewo - Mietlica - Złotowo - Popowo - Ostrowo - Kicko - Tarnówko - Rusinowo - Gocanowo – Kruszwica

Ścieżki rowerowe na terenie Inowrocławia:

Lp.	Lokalizacja	Trasa przejazdu	Długość w metrach
1.	Zapadłe	Świętokrzyska – Stanisława Staszica – al. Niepodległości	924
2.	Poznańska	Świętokrzyska – Wspólna	2.002
3.	Poznańska	Miechowicka – Górnicza	1.154
4.	Miechowicka	Poznańska – al. Niepodległości	250
5.	Gwarków	al. Niepodległości – Poznańska	349
6.	Oś. Nowe - Rąbin	al. Okrężna – Zygmunta Wilkońskiego – Park Solankowy – Macieja Wierzbińskiego – Marszałka Józefa Piłsudskiego	1.758
7.	59 Pułku Piechoty	Budowlana – 800-lecia Inowrocławia	515
8.	Przy Stadionie		231
9.	Staropoznańska	Fabryczna – Popowicka	1.200
10.	Janusza Kusocińskiego	al. Niepodległości – Szarych Szeregów	432
11.	Szymborska	Bolesława Chrobrego – Karola Makuszyńskiego	1.015
12.	800-lecia Inowrocławia	Wojska Polskiego – Iwana Alejnika	392
13.	800-lecia Inowrocławia	al. Niepodległości – Iwana Alejnika	359
14.	Ludwika Błażka	al. Niepodległości – Stanisława Kiełbasiewicza	643
15.	Bolesława Krzywoustego		648
16.	Św. Ducha	Glinki - Bursztynowa	787
17.	al. Niepodległości		2.380
18.	Park Solankowy		1.466,2
19.	Park Solankowy	Tor rowerowy	626,5

20. Gniewkowo- Wierzchosławice około 2,8 km.

Inowrocław stanowi doskonałą bazę wypadową do rozpoczęcia wycieczek po Kujawach i Pałukach, w trakcie których można obejrzeć ślady prasłowiańskiego osadnictwa, zapoznać się z najstarszą historią państwa polskiego, zwiedzić zabytki leżące na przebiegającym przez te tereny Szlaku Piastowskim, odwiedzić najstarsze polskie miasta.

Pierwszy wypad poza Inowrocław proponujemy ku legendarnej stolicy Polski Kruszwicy. Do nadgoplańskiego grodu docieramy drogą przez Łojewo, gdzie przyszedł na świat Stanisław Przybyszewski (1868-1927). Już przy samym wjeździe do miasta napotykamy kolegiatę p.w. Świętych Piotra i Pawła, jeden z najlepiej zachowanych w Polsce zabytków architektury romańskiej. Na Półwyspie Rzępowskim góruje słynna Mysia Wieża, z którą wiąże się legenda o zjedzonym przez myszy znienawidzonym królu Popielu. W rzeczywistości 32-metrowa wieża obronna stanowi pozostałość po zamku wzniesionym w XIV wieku przez Kazimierza Wielkiego. Warto wejść na jej szczyt, aby stamtąd podziwiać rynnę jeziora Gopło, które ciągnie się na południe na przestrzeni niemal 25 km. Po jeziorze odbywa regularne rejsy statek wycieczkowy "Rusałka". Płynąc nim mamy okazję zwiedzenia Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia, utworzonego w 1967 roku na obszarze ponad 12 tys. ha. W parku, którego spory fragment jest rezerwatem przyrody, żyje blisko 200 gatunków ptaków, w tym aż 38 chronionych. Gopło jest również znakomitym miejscem do uprawiania sportów wodnych. Każdego roku z całej Polski przyjeżdżają tutaj wioślarze i miłośnicy żeglowania. Z Kruszwicy niedaleko do innego starego miasta - Strzelna, które lokowane zostało już w XIII wieku. Kilkaset metrów na wschód od strzeleńskiego rynku, na niewielkim wzgórzu Św. Wojciecha znajduje się unikalny zespół poklasztorny norbertanek, w skład którego wchodzi, obok fragmentu zabudowań dawnego klasztoru, kościół p.w. Św. Trójcy i NMP z przełomu XII i XIII wieku oraz rotunda p.w. Św. Prokopa z XII wieku. Obie świątynie są

perłami polskiego i europejskiego romanizmu. Kościół Św. Trójcy był wielokrotnie przebudowywany, głównie w okresie baroku. Kryje wiele tajemnic, toteż badacze stale odkrywają nowe sensacje. Całkiem niedawno na starych konfesjonałach pod nowszymi warstwami farby odsłonięto wspaniałe alegoryczne malowidła. Największym unikatem są jednak niewątpliwie odkryte w 1946 roku romańskie kolumny z płaskorzeźbami stanowiącymi personifikacje cnót i przywar ludzkich. Wiele zabytków można obejrzeć w otwartym przed dwoma laty muzeum nazwanym Romańskim Ośrodkiem Kultury Ottona i Bolesława. Będąc w Strzelnie warto pamiętać, że urodził się tutaj znakomity fizyk Albert Michelson (1852-1931), noblista, którego doświadczenia nad prędkością światła przyczyniły się do powstania teorii względności. Wracając do Inowrocławia warto zatrzymać się w Markowicach słynących ze starannie utrzymanego pokarmelickiego zespołu kościelno-klasztornego z XVII/XVIII wieku. W barokowym kościele p.w. Nawiedzenia NMP króluje łaskami słynąca późnogotycka figura Matki Bożej z Dzieciątkiem, koronowana w 1965 roku przez prymasa Stefana Wyszyńskiego. Pieczę nad sanktuarium sprawują obecnie Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej, którzy prowadzą tutaj także Niższe Seminarium Duchowne. Markowice to rodzinna wieś znanego poety romantycznego Gustawa Zielińskiego (1809-1881) oraz światowej sławy filologa klasycznego Ulricha von Wilamowitz-Moellendorffa (1848-1931), który pochowany został na starym cmentarzu niemieckim pod Wymysłowicami. Kilka kilometrów dalej leży Ludzisko, znane jako miejsce urodzenia Jana (ok. 1400-ok.1450), prekursora polskiego humanizmu. Nie będą żałowali ci turyści, którzy wybiorą się z Inowrocławia na Pałuki. Już po drodze można zatrzymać się w Kościelcu Kujawskim, by obejrzeć romański kościół p.w. Św. Małgorzaty z dobudowaną przez słynnego Jana Baptystę Quadro renesansową kaplicą Św. Barbary, w której znajdują z unikalne nagrobki Jana i Janusza Kościeleckich. Kolejną ciekawą miejscowością jest położona na pograniczu kujawsko-pałuckim Pakość, słynąca ze swej Kalwarii, która pod względem wieku i wielkości ustępuje tylko tej najbardziej znanej - Zebrzydowskiej. Podróżując Szlakiem Przybyszewskiego warto zwiedzić Jaronty oraz Górę, gdzie na cmentarzu przy klasycystycznym kościele Św. Trójcy znajduje się ufundowany w 1931 roku ze składek społecznych pomnik grobowy "Meteora Młodej Polski". W wiosce tej, położonej - tak jak Inowrocław - na wysadzie solnym, zobaczyć można kilkanaście wież wiertniczych otworowej kopalni soli. Jadąc dalej w stronę Włocławka docieramy do wioski Pieranie, w której zachował się największy bodaj w Polsce kościół drewniany z pierwszej połowy XVIII wieku. W jego wnętrzu znajduje się cudowny obraz Matki Bożej Pierańskiej, koronowany jako drugi po Matce Boskiej Jasnogórskiej. Nie sposób przejść obojętnie obok wypełniającej świątynię bogatej barokowej polichromii. Powracając do Inowrocławia, wybieramy inną trasę, przez Lasy Balczewskie i Parchanie - starą wieś, w której w XI wieku rezydowali biskupi kujawscy. W latach 1923-1939 w Parchaniu zamieszkiwał generał Władysław Sikorski, który nabył tutaj tzw. rządcówkę. Pamiątki po generale można obejrzeć w urządzonej w szkole biograficznej izbie pamięci.

Opracował: Dariusz Lis

NACZELNIK
Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia
Józef Ratajczak